

Nr 25.

Av herr **Nyblom m. fl.**, om bidrag från statens avdikningsanslag till Långsjöbäckens regleringsföretag.

Åren 1915—1916 förrättades av lantbruksingenjören Lennart Holmström syn enligt dikningslagen för reglering av Långsjöbäcken med tillflöden inom Österfärnebo socken av Gävleborgs län. Arbetsplan för företaget fastställdes av Kungl. Maj:t den 7 december 1917.

Det egentliga arbetet med torrläggningen påbörjades hösten 1919 av entreprenören K. M. Josefsson i Gävle i huvudkanalen Sixbokvarn—Murlandsdammen, cirka 1,000 meter. Arbetet å denna sträcka pågick under hela nästa vinter och påföljande sommar samt avslutades i början av februari månad 1921. I maj månad samma år utannonserades en ny sträcka, cirka 2,600 meter, av huvudkanalen och infordrades anbud å densamma. Emellertid kunde intet av de inlämnade anbuden, som varierade mellan kronor 29,400—77,800, godtagas. Sedan bortackorderades nämnda sträcka under hand för kronor 23,000, varefter arbetet omedelbart påbörjades. På grund av starkt vattenflöde och dålig väderlek blev ej denna del av kanalen färdiggrävd förrän sommaren 1924, då densamma slutavsynades. Under tiden hade Österfärnebo sockens arbetslöshetskommitté såsom nödhjälpsarbete åtagit sig tvenne bikanaler jämte diverse brotrummor, vilka arbeten avslutades i oktober 1924. Likaså bortackorderades under hand grävningsarbetet i ett par smärre bikanaler, där arbetet pågick under samma tid.

I slutet av augusti 1924 utbjödos och överlätos på entreprenad alla kvarvarande kanaler och bikanaler, cirka 14 stycken, jämte en del brotrummor. Arbetet i desamma påbörjades omedelbart och pågick till i slutet av år 1926, då hela företaget slutavsynades och godkändes.

Arbetet pågick alltså i sju år eller från hösten 1919 till hösten 1926.

Hösten 1927 gjordes anhållan till Konungens befallningshavande i Gävleborgs län om förordnande av lantmätare för utbrytning av mark hos sådana personer, som av sagt sig all båtnad av grävningföretaget. Därtill förordnades distriktslantmätare Ivar Barrling i Gävle, som efter en tid höll sammanträde med företagets intressenter om saken. Själva förrättningen verkställdes ej förrän i slutet av år 1930 och slutfördes i januari månad 1931, då sammanträde hölls. Något överklagande av förrättningen har ej avhörts, varför den nu vunnit laga kraft.

Vid arbetsplanens fastställande beräknades kostnaden för vattenavledningen till kr. 132,793:16. Då sju delägare med ett sammanlagt jordinnehav mot-

svarande cirka 16 procent av hela företaget avsåde sig båtnaden, erhöles icke mer än 103,853 kr. i bidrag och lån, därav 52,263 kr. som bidrag från statens avdikningsanslag och 51,590 kr. som lån från odlingslånefonden.

Under arbetets gång framgick att å stora sträckor, som i handlingarna upptagits som enbart dyjord, marken befanns utgöras av lera samt att på andra ställen, där lera angivits, det visade sig vara grus och sten. Detta gjorde att kostnadsförslaget blev för lågt mot vad det borde ha varit. Därtill kom att såväl materialpris som arbetslöneläget var ett helt annat under arbetets utförande än vid kostnadsberäkningarnas uppgörande, så mycket mera som en stor del av arbetet måste utföras under den dyraste kristiden. Allt detta gjorde, att verkliga kostnaden kom att uppgå till icke mindre än kr. 189,692:88 och översteg alltså den beräknade kostnaden med kr. 56,899:72. På grund härav gjordes framställning om förhöjt statsbidrag, vilket även beviljades men endast till ett belopp av kr. 9,117:—.

På grund av de stora kostnadsökningar, som icke kunde undvikas eller förutses, har företaget blivit mycket betungande för intressenterna. Av det utdebiterade beloppet, som uppgår till kr. 78,363:79, belöpa sig kr. 12,810:06 på den s. k. båtnadsjorden. Läggas därtill därå påförda räntor kr. 5,327:71 samt utbrytningskostnaden kr. 1,421:09, blir hela summan som belöper sig på denna mark kr. 19,558:86. I dessa tryckta tider på jordbrukets område har föreningen ingen möjlighet att realisera denna mark till snart sagt något pris, vilket gör att föreningens intressenter befinna sig i en brydsam situation, helst som föreningen häftar i stor skuld för företaget. Då intressenterna i företaget utgöras av ett 40-tal småbrukare med endast små arealer förut odlad jord, vilka nu tyngas av bl. a. odlingslånets amortering, har arbetsstyrelsen gent emot dessa intressenter ej kunnat tillgripa indrivningsåtgärder för utfående av företagets tillgodohavanden. Indrivningsåtgärd skulle samtidigt medföra, att en del av intressenterna nödgades lämna sina jordbruk.

Föreningens inkomster och utgifter samt ställning vid årsskiftet framgå av närslutna bilagor. (Bil. 1 och 2.)

Arbetsstyrelsen anser sig med hänsyn till ställningen icke ha annan utväg än att söka erhålla befrielse för de i företaget intresserade jordägarna från återbetalning av någon del av det erhållna odlingslånet.

Den del av lånet, som motsvarar den å båtnadsfonden belöpande kostnaden, eller kr. 19,558:86, för vilken kostnad intressenterna svara i förhållande till sina andelar, har företaget under nuvarande förhållanden icke någon möjlighet att hos intressenterna kunna helt uttaga.

Lindring, motsvarande ungefärliga halva lånebeloppet, skulle därför vara de intresserade jordägarna till avsevärt gagn.

Vi få därför hemställa,

att riksdagen måtte från statens avdikningsanslag bevilja ett bidrag av kr. 25,000:— till nedbringande av på delägarna

i Långsjöbäckens regleringsföretag i Österfärnebo socken i Gävleborgs län belöpande lån från odlingslånefonden.

Stockholm den 15 januari 1934.

Georg Nyblom.

Viktor Herou.

And. Hilding.

Adolv Olsson,

Gävle.

P. L. Persson,

C. J. Högström.

Nils Holmström.

Undersvik.

J. N. Svedberg.

Fabian Månsson.

Bil. 1.

Inkomster.

Från Kungl. Statskontoret anslag	61,380: —	
» » » lån	<u>51,590: —</u>	112,970: —
För gjorda utdebiteringar		78,363: 79
» försålt järnskrot och inventarier		3,532: 76
» influtna räntor		2,759: 46
Lån av enskilda jämte räntor		29,846: 56
Påförda räntor å båtnadsjorden		<u>5,327: 71</u>
	Kronor	232,800: 28

Utgifter.

Förrättningskostnader vid företagets början		3,864: 91
Lösen av vattenkvarn i Sixbo	16,943: 25	
» » vattensågen i »	<u>3,000: —</u>	19,943: 25
Arbetskostnader		150,671: 31
Inventarier m. m.		548: 65
Kreditivräntor		830: —
Annuitet och ränta å odlingslånet för 6 år		18,016: 58
Omkostnader, bokförings- och styrelsearvodet		3,366: 01
Avsparingar m. m. till Lantbruksingenjören		870: 25
Olycksfallsförsäkringsavgift		1,175: 37
Utbrytningskostnader		1,421: 09
Räntor		7,204: 49
Tillgångar: Båtnadsjorden	19,558: 86	
Fordran av diverse personer för ränta	3,987: 83	
Innestående å bank	1,255: —	
Kassabehållning	75: 84	
Inventarier värderade till	<u>10: 84</u>	24,888: 37
	Kronor	232,800: 28

Bil. 2.

Föreningens ställning vid årsskiftet 1931—1932.

Tillgångar.

Inventarier	10: 84
Innestående å bank	1,255: —
Båtnadsjorden	19,558: 86
Fordran av diverse personer	3,987: 83
Kassabehållning den ³¹ / ₁₂	75: 84
Skuld utöver tillgångar	4,821: 15
	Kronor 29,709: 52

Skulder.

Skuld till diverse personer	29,709: 52
	Kronor 29,709: 52

Österfärnebo den 1 febr. 1932.

För

Långsjöbäckens reglering Österfärnebo:

K. E. Olsson.	Anders Berglund.	Joh. Berggren.
P. O. Andersson.	Johan Larsson.	